

Dönem ?ç? Sürpriz S?navlara Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dönem ?ç? Sürpriz S?navlara Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20159>

Özet

Dönem ?ç? Sürpriz S?navlara Yönelik Tutum Ölçe?i, öğrencilerin eğitim dönemleri sırasında uygulanan habersiz s?navlara karşı geliştirdikleri algılar?, duygusal tepkileri ve davranışsal e?ilimleri ölçmek amacıyla **Berna Demirta?** tarafından geliştirilmi? bir araçtır. Bu ölçek, öğrencilerin sürpriz s?navlar? bir öğrenme te?vik edici olarak mı, yoksa stres kaynağı olarak mı gördüklerini belirlemeyi hedefler.

Ölçe?in geliştirmesi, 2006 yılında yürütülen ve Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçek, özellikle s?k s?k uygulanan sürpriz s?navlar?n öğrenci ba?arıs? üzerindeki etkilerini psikometrik olarak analiz etmek için tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Sürpriz s?navlar, öğrenci tutumu, eğitim psikolojisi, akademik ba?ar?, öğrenci değerlendirme, **Likert ölçe?i**.

Yazarlar

Berna Demirta?

Amaç

Ölçe?in temel amacı, eğitim ortamlarında sıkça uygulanan sürpriz s?nav pratiklerinin öğrencilerin akademik motivasyonu, hazırlık düzeyleri ve genel ba?arılar? üzerindeki etkilerini sistematik olarak ölçmektir. Bu araç, eğitimcilerin ve araştırmacıların, s?nav yöntemlerinin pedagojik faydasın? ve öğrencilerin bu uygulamalara yönelik tutumların? daha iyi anlamalarına olanak tanır.

Ölçek, öğrencilerin sürpriz s?navlar?, düzenli çalışma alışkanlıkların? te?vik eden yapıc? araçlar olarak mı yoksa anksiyete ve baskı yaratan olumsuz uygulamalar olarak mı algıladığını tespit etmek için tasarlanmıştır. Bu sayede, sürpriz s?navlar?n öğrenme sürecindeki rolü hakkında nicel veriler elde edilmesi hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, öğrencilerin **dönem içi sürpriz s?navlara yönelik tutumların?** ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Bu yapı, genellikle sürpriz s?navlar?n gerekliliği hakkındaki bilişsel değerlendirmeler, s?navlara bağı duyuşsal tepkiler (kaygı, stres) ve ders çalışmaya yönelik

davran??sal e?ilimler olmak üzere birden fazla faktörden oluşmaktadır.

Yapılan faktör analizi sonuçları, tutumun tek bir boyut yerine dört farklı faktöre ayrıldığını göstermektedir. Bu faktörler, sürpriz s?navların öğrenme performansını ölçme ve düzenli çalışmaya teşvik etme gibi farklı yönlerine odaklanarak tutumun karmaşık doğasını ortaya koymaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin **yapı geçerliliğini** incelemek amacıyla kullanılan yöntemlerden biri, verilerin faktör analizine uygunluğunun Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ile değerlendirilmesidir. Bu test, örneklem büyüklüğünün faktör analizi için yeterliliğini ve maddeler arasındaki korelasyonların gücünü gösterir.

Yapılan analizler sonucunda elde edilen **KMO** değeri 0.94 olarak belirlenmiştir. Bu yüksek değer, istatistiksel standartlara göre "mükemmel" olarak nitelendirilmektedir. KMO değerinin 0.90 ve üzeri olması, verilerin faktörlemeye son derece uygun olduğunu ve ölçülen yapının tutarlı olduğunu güçlü bir şekilde desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını ve güvenilirliğini değerlendirmek için **Cronbach-Alpha güvenirlilik katsayıları** kullanılmıştır. Bu katsayılar hem genel ölçek hem de belirlenen alt faktörler bazında hesaplanmıştır, bu da ölçeğin çok boyutlu yapısının her bir bileşeninin ne kadar tutarlı olduğunu göstermektedir.

Elde edilen güvenirlilik katsayıları şunlardır:

Birinci faktör için Cronbach-Alpha (α) = 0.83

İkinci faktör için α = 0.82

Üçüncü ve dördüncü faktörler için α = 0.76

Tüm ölçeğe ilişkin hesaplanan genel **Cronbach-Alpha** katsayısı ise α = 0.92'dir. Bu katsayıların tamamı, ölçeğin psikometrik açıdan yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu ve maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar altında toplandığını belirlemek amacıyla açılmış faktör analizi (AFA) uygulanmıştır. Analiz öncesinde, verilerin faktörlemeye uygunluğu **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** testi ile incelenmiş ve elde edilen 0.94 değeri, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun olduğunu göstermiştir.

Faktör analizi sonucunda, ölçe?in **dört alt faktörden** olu?tu?u tespit edilmi?tir. Bu faktörler, sürpriz s?navlara yönelik tutumun farklı psikolojik ve pedagojik bile?enlerini temsil etmektedir. Her bir faktörün iç tutarlılı??, 0.76 ile 0.83 arasında de?i?en yüksek Cronbach-Alpha de?erleriyle desteklenmi?tir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Ö?renciler (Students)

Age Group: Belirtilmemi? (Yüksek lisans tezi ba?lam?nda, genellikle yüksekö?retim ö?rencileri veya lise ö?rencileri)

Population Details: Ölçek, Berna Demirta?'ın 2006 tarihli yüksek lisans tez çal??mas? kapsam?nda ilgili ö?renci grubu üzerinde geli?tirilmi?tir.

Test Methodology: Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?r. Katılımcılardan, her maddeye ne ölçüde katıldıkları?n? belirtmeleri istenir. Derecelendirme sistemi ?öyledir: 1= kesinlikle katılmıyorum - 5= kesinlikle katılıyorum.

Anahtar Kelimeler

S?nav tutumu, psikometri, **KMO** de?eri, Cronbach-Alpha, faktör analizi, e?itim de?erlendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?il.

Correspondence Address: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2006 tezi kapsam?nda).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 2006

Ölçek, Berna Demirta?'n yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilm? olup, herhangi bir ticari ücret bilgisi mevcut de?ildir. Ölçe?in akademik veya ara?tırma amaçlı? kullanılm? için, öncelikle sorumlu yazar (Berna Demirta?) ile ileti?ime geçilmesi ve ilgili telif hakları ile etik izinlerin alınması önerilir.

Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi aracılığıyla erişim sağlanabilmektedir. Ayrıca, ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [donem-ici-surpriz-sinavlara-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Demirta?, B. (2006). *S?k s?k uygulanan sürpriz s?navların öğrenci davranışına etkileri* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tezin orijinal bağlantısı YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde mevcuttur: tez.yok.gov.tr

Dönem ?ç? Sürpriz S?navlara Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Şu anda kullanılmakta olan sürpriz s?navlar ve sorular?.....

1...yabancı dil performansım düzenli olarak ölçmektedir.

2...beni aktif bir öğrenci olmaya teşvik etmektedir.